

Wethouder Onderwijs en Cultuur Bernard Duimel.

(Van Allard van Lenthe, juni 2018).

Ik heb in de Deventer binnenstad op elke hoek van de straat wel een verhaal. In veel van die verhalen valt de naam van Bernard Duimel. Weinig mensen hebben zo hun stempel op de Deventer binnenstad gedrukt als hij.

‘Waarom heb jij eigenlijk de culturele prijs ‘De Gulden Adelaar’ nooit gekregen?’ vraag ik wanneer ik in juni 2018 aan zijn ziekbed in de Melksterstraat zit. ‘Dat heb ik me ook wel eens afgevraagd,’ zegt hij. ‘Het kan nog! Het kan ook postuum!’

We kennen elkaar uit het jongerenwerk van de eindjaren ’60. Ik was toen twintig, Bernard dertig.

Hij had zijn priesteropleiding afgebroken, was getrouwd en had twee kinderen.

In jaren ’70 maakte hij dubbele axel in zijn leven: 1. hij bekeerde zich tot de herenliefde en 2. hij ging de politiek in.

Zijn bekering tot de herenliefde deed hij met rechte rug en met open blik. Hij liep als één van de eerste Deventenaren hand aan hand met een vriendje door de stad. Ik hoorde hem tegen iemand zeggen: ‘Ik van de verkeerde kant? En u van de goede kant zeker! Nou gefeliciteerd!’

Nieuw links in de PvdA.

Eind jaren ’60 leeft de politiek en het activisme van jongeren op, D’66 wordt opgericht en binnen de PvdA-ontstaat een Nieuw Links beweging.

De Nieuw Links-beweging in Deventer bestaat uit een groep van 50 kunstenaars, welzijnswerkers, docenten en politieke activisten onder aanvoering van Stef Huis in’t Veld. De Deventer PvdA-afdeling krijgt te maken met een flinke aanwas van leden en op een PvdA-ledenvergadering op 24 februari 1970 komen er 5 nieuwlichters op verkiesbare plaatsen op de lijst van gemeenteraadsleden te staan. Het zijn Stef Huis ’t Veld, Willem van Gent, Jacques Magendans, Jan Slijkhuis en Bernard Duimel.

Ik help hem bij een verkiezingsactie in jongerencafés en dancings. De actie heet 'Neem mee! Een PvdA-raadslid als gastdeejay!'

Bernard heeft niks met rock and roll en dans, hij houdt alleen van klassiek en Gregoriaans. Voor de goede zaak draait hij Bob Dylan ('De tijden veranderen'), Bots ('Zeven dagen lang') en de Internationale ('He joh, ze houden je eronder.')

'All you need is love' draagt hij op aan alle lieve jongens aan de bar. En de ideologie van de PvdA vat hij samen met de Latijnse spreuk 'Ecequam bonus et quan incundum Habitu fratres in cum' Zie toch eens hoe heerlijk het is om als broeders bij elkaar te zijn!

Het zittende raadslid Jo Jurgens zegt: 'Duimel is de eerste arbeider, die latijn spreekt!'

Jurgens bedoelt het niet misprijzend, hij is gewoon verbaasd.

De eerste arbeider die Latijn spreekt, de eerste Deventer homo, die uit de kast komt en een gesjeesde priester. Je zou zeggen: Bernard Duimel is bij de PvdA een vreemde eend in de bijt.

Maar dat is niet zo.

Hij ligt goed bij de PvdA-achterban, hij is kind aan huis in de Rivierenwijk en in het Rode Dorp. Wanneer de gemeente iets te verhapstukken heeft met woonwagenbewoners of met hooligans, wordt Bernard Duimel er op af gestuurd.

Daar komt bij: de PvdA-bijt is sterk veranderd. Het is niet alleen de partij van de arbeiders, het is ook de partij van de Rode Vrouwen, van de milieuactivisten, van de krakersbeweging, van de kinderopvang en van de volwasseneneducatie.

Van de nieuwlichters in de raadsfractie van de PvdA krijgt Bernard Duimel het politieke spel het beste onder de knie.

In 1974 wordt hij wethouder van Onderwijs en Cultuur. Dat blijft hij 12 jaar.

In 1982 overleeft hij ternauwernood een machtsstrijd met PvdA-wethouder Seef Moester Bij de kandidaatstelling voor de nieuwe raadsperiode wordt Bernard door het PvdA-bestuur op een onverkiesbare plaats gezet.

De Nieuw Links-PvdA-ers komen in de benen. Bernard blijkt in de PvdA genoeg aanhang te hebben, want hij stijgt op de kandidatenlijst van de 27-ste naar de 2-de plaats.

Hij kan zijn tweede periode als wethouder in gaan.

Verbreding cultuurbereik.

In 1980 word ik ambtenaar kunst en cultuur bij de afdeling Welzijn en ben ik Bernards rechterhand.

Er is veel te doen: de volwasseneneducatie en het bibliotheekwerk zitten in de lift, de Bergkerk wordt als expositiecentrum in gebruik genomen, het stadhuis wordt gerenoveerd, het Noorderbergkwartier wordt opgeknapt en Theater Bouwkunde, het Filmhuis Roggestraat, het OJC Het Burgerweeshuis, de Kunstuitleen en het Creativiteitscentrum komen van de grond.

Wethouder Onderwijs en Cultuur Bernard Duimel wrijft de Schouwburgdirecteur Wiebe Brandsma onder de neus, dat de Schouwburg is er ook voor Jan met de pet is. Ook voor kinderen en jongeren, ook voor de jazz en popmuziek!'

'En als de Schouwburg niks aan kinderen en jongeren, jazz en popmuziek wil doen, meneer Duimel?', vraagt Wiebe Brandsma.

'Dan herschikt de gemeente de Schouwburgsubsidie en de subsidie aan het Overijsels

Filharmonisch Orkest naar de Stichting Jeugdtheater, naar Deventer Jazzpodium, Kunst in wijken en Het Burger Weeshuis!
Dat gebeurt.

Een politicus die ergens voor staat.

Bernard Duimel is bestuurder die ergens voor staat, die een plan trekt en zorgt dat hij de meerderheid van de gemeenteraad mee krijgt. Hij weet wat hij wil, hij weet hoe dat moet, hij beheerst een scala aan strategieën om zijn doel te bereiken: hij kan smeken, charmeren, dreigen, bluffen en negeren.

Op de avond in juni bij hem thuis in de Melksterstraat herinneren we ons een vergadering van opposanten tegen zijn voorganger op Onderwijs en Cultuur, wethouder Trijn van Weeperen. Wanneer mevrouw Van Weeperen min of meer toevallig de vergaderruimte binnen komt, valt iedereen stil. Bernard niet. Bernard gaat staan, biedt haar een stoel aan en zegt: 'Kom er bij, beste mevrouw, we hebben het net over u.'
Even daarvoor is het 'Dat verschrikkelijke mens,' nu is het 'Beste mevrouw.'

Op een vergadering van een raadscommissie Cultuur ontnemt de voorzitter Bernard Duimel zijn beste vriend' Stef Huis in't Veld het woord. Stef houdt zich niet aan zijn spreektijd. Kwaad loopt Stef het ene na het andere rondje om de vergadertafel, want dat kan de voorzitter hem niet verbieden.

Bernard houdt het aantal rondjes bij en aan het eind van de vergadering zegt hij tegen de notuliste: 'Wilt u in het verslag opnemen, dat de heer Huis in't Veld als bijdrage aan de vergadering 42 rondjes om deze tafel heeft gelopen?'

Ik krijg tijdelijk de eerste directeur van de nieuwe opleiding Mens en Arbeid op m'n kantoor en ben er toevallig bij wanneer Bernard Duimel een telefoongesprek heeft met een topfunctionaris van het ministerie van Onderwijs. Er moet bij Onderwijs op stel en sprong een keuze worden gemaakt voor een Pedagogische Academie in de Stedendriehoek.

Apeldoorn heeft moeite met het vinden van een geschikte locatie. Hoe zit het in Deventer? 'Deventer beschikt over een goede locatie grote aan de Ceintuurbaan' zegt Bernard. 'Vijf minuten van het station en met een grote parkeerplaats. ... Voor 1000 studenten? Ja voor 1000 studenten. Ik laat je alles over die school sturen.... Dat heb je dan morgen. Of kom van de week zelf een keer langs...Ja, dat vind ik gezellig!'

Na afloop van het gesprek zeg ik: 'Vijf minuten van het station, dan moet je wel erg hard lopen!'

'Daar worden ze flink van die studenten! Maar ik heb een ander probleem is? Larenstein zit nog op die locatie! ...Nou ja, dat lossen we later op!'

De Pedagogische Academie van de Stedendriehoek komt in Deventer.

Wanneer hij in 1995 waarnemend burgemeester en hoofd van de politie is, krijgt hij te maken met een sit-in én blokkade van het treinvervoer van wapens?

Hij gaat ter plekke kijken, hij kent wat actievoerders, hij maakt een praatje, hij zegt: 'Jongens dit kan niet hoor! Dit moet binnenkort afgelopen zijn.'

De directeur van de NS eist dat de politie en de ME meteen moeten ingrijpen en de blokkade moeten opheffen.

'Dat doen we niet in Deventer!' zegt de waarnemend burgemeester. 'Het zijn idealisten, het zijn verzetsstrijders. Die krijgen later een lintje wegens moedig gedrag. Dat lintje moet ik ze dan uitreiken, maar dat willen ze dan niet, want ik heb opdracht gegeven om blokkade op te heffen! Nee, we lossen het vreedzaam op.'

De trein neemt een alternatieve route en de blokkade wordt na twee dagen opgeheven.

Ja, hij had graag burgemeester willen worden. Maar zijn geaardheid zat hem tegen. In zijn tijd is de mannenliefde in de politiek een taboe.

‘Soms zit het mee, soms zit het tegen’ zegt hij wanneer ik bij Bernard Duimel thuis aan de Melksterstraat aan zijn ziekbed zit. ‘Nu zit het tegen!’

Ik spreek hem moed in. ‘Onkruid vergaat niet!’’, zeg ik. Maar onkruid vergaat ook.

Bij de gemeenteraadsverkiezing van 1970 help ik Bernard Duimel bij de verkiezingsactie ‘Neem mee: een PvdA-politicus als gastdejee!’

Hij doet ook La Cabane aan.

Popplaatjes draaien is niks voor Bernhard. Hij doet voor de goede zaak: zijn verkiezing als PvdA-raadslid. Hij draait Bob Dylan, Bots en de Internationale (‘He joh ze houden je eronder!’) en steekt nu en dan een gebalde vuist naar boven. ‘All you need is love!’ draagt hij op aan twee lieve jongens aan de bar.

Bernard heeft op het groot seminarie gezeten. Hij vat de ideologie van de PvdA samen in het Latijnse gezegde ‘Ecequam bonus et quan incundum Habitu fratres in cum’ (‘Zie toch eens hoe heerlijk het is om als broeders bij elkaar te zijn’).

Het PvdA-raadslid Jo Jurgens noemt hem ‘De eerste Deventer arbeider die Latijn spreekt.’